

50. seja Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

pet, 16.04.2026 - 20:05

[Natisni](#)

Ljubljana, 16. april 2026 - Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 50. seji obravnavala **problematiko oskrbe kmetijstva z energenti in mineralnimi gnojili ter vpliv rasti cen in motenj v dobavi na kmetijsko pridelavo in prehransko varnost Republike Slovenije.**

Komisija je že na prejšnji seji opozorila na problematiko dostopa do naftnih derivatov za kmete ter podala pobudo za zagotovitev zanesljive in pravočasne oskrbe z gorivom, zlasti v obdobjih intenzivnih sezonskih del. Ob tem je opozorila tudi na rast cen goriva ter predlagala proučitev trošarinskih in drugih ukrepov za omilitev stroškov goriva v kmetijstvu. Na današnji seji je komisija ugotovila, da se slovensko kmetijstvo sooča z zaostrenimi razmerami, zaznamovanimi z izrazito rastjo cen energentov in mineralnih gnojil. Komisija je posebej izpostavila podražitev kmetijske nafte, ki je v zadnjem obdobju poskočila za približno 54 %, kar ocenjuje kot nesprejemljivo, saj takšen cenovni šok neposredno in resno ogroža izvajanje kmetijske dejavnosti ter pomembno povečuje stroške vseh ključnih kmetijskih opravil.

Glede mineralnih gnojil je bilo poudarjeno, da na trgu sicer še ni zaznati splošnega pomanjkanja, vendar takšno stanje temelji predvsem na obstoječih zalogah. Ob tem se cene gnojil izrazito zvišujejo, dodatna tveganja za dobavo pa izhajajo iz zaostrenih geopolitičnih razmer, kar lahko v prihodnje še poslabša razmere na trgu.

Komisija poudarja, da energenti in mineralna gnojila predstavljajo ključne proizvodne inpute kmetijske pridelave, zato njihova podražitev neposredno vpliva na stroške pridelave, likvidnost kmetijskih gospodarstev ter obseg in kakovost pridelave. Posebej zaskrbljuje je, da se ti stroškovni pritiski povečujejo v času, ko v nekaterih sektorjih odkupne cene kmetijskih pridelkov padajo. Komisija ocenjuje, da ne gre zgolj za kratkorožna tržna nihanja, temveč za resno sistemsko vprašanje, ki zadeva stabilnost kmetijske pridelave in dolgoročno prehransko varnost Republike Slovenije. Na pomen prehranske varnosti in samooskrbe komisija opozarja že ves mandat ter poudarja, da je zagotavljanje zadostne količine kakovostne lokalno pridelane hrane tudi pomemben vidik varovanja zdravja potrošnikov.

V razpravi je bilo izpostavljeno, da je treba kmetijstvo jasno prepoznati kot strateško panogo države ter vzpostaviti odporen sistem, ki bo sposoben obvladovati krizne razmere. Sedanje razmere namreč kažejo, da kmetijstvo iz posameznih kriz pogosto izide oslabiljeno in okrnjeno, kar dolgoročno povečuje tveganja za prehransko varnost države. Komisija podpira prizadevanja za vključitev ključnih vhodnih surovin za kmetijstvo, zlasti mineralnih gnojil, semena in fitofarmaceutskih sredstev, v sistem blagovnih rezerv. Prav tako je bilo izpostavljeno, da je treba proučiti možnosti za prilagoditev oziroma rahljanje okoljskih pravil z namenom večje uporabe alternativnih virov hranil, kot sta digestat in kompost, ob upoštevanju varstva okolja. Komisija meni, da je treba nemudoma pristopiti k sprejemu ukrepov za omejevanje in blažitev rasti cen energentov, zlasti kmetijske nafte, ter zagotoviti predvidljive in stabilne pogoje poslovanja za kmetijska gospodarstva. Prav tako je treba pripraviti ustrezne ukrepe za blažitev posledic rasti cen energentov in mineralnih gnojil ter zagotoviti pogoje za ohranitev stabilne kmetijske pridelave in prehranske varnosti Republike Slovenije. Komisija poudarja, da je skrb za prehransko varnost ena temeljnih nalog države.

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je obravnavala tudi **razmere v slovenski mlečni verigi zaradi padca odkupnih cen mleka, nesorazmerij med odkupnimi in maloprodajnimi cenami ter nujnosti ukrepov za zagotovitev uravnotežene, ekonomsko vzdržne in pravične porazdelitve dodane vrednosti v verigi preskrbe s hrano.**

Komisija je opozorila, da na nesorazmerja oziroma t. i. »cenovne škarje« v verigi preskrbe s hrano že dlje ?asa opozarja, saj primarni proizvajalec – kmet kot prvi ?len verige – nosi najve?ji del bremena, vendar od ustvarjene dodane vrednosti prejme najmanj. Slovenski mle?ni sektor se danes ne soo?a ve? zgolj z obi?ajnimi tržnimi nihanjem, temve? z resnim sistemskim neravnovesjem v verigi preskrbe s hrano. Odkupne cene mleka so v zadnjem obdobju padle že pod 0,40 evra na liter, kar je pod pragom ekonomske vzdržnosti prireje, medtem ko se maloprodajne cene mleka in mle?nih izdelkov temu padcu ne prilagajajo sorazmerno.

Komisija je posebej poudarila, da se cenovni pritiski na pridelovalce pojavljajo v ?asu rasti cen energentov in drugih vhodnih stroškov, kar mle?no prirejo – kot eno klju?nih dejavnosti slovenskega kmetijstva – postavlja na rob preživetja. Ob tem je bilo izpostavljeno, da mle?na panoga nima pomena le z vidika proizvodnje hrane, temve? ima bistveno širši pomen za prehransko varnost države, ohranjanje poseljenosti podeželja, trajnostno rabo travinja, vzdrževanje kulturne krajine, razvoj turizma ter varovanje okolja. Posebej pomembna je vloga rejnih živali, ki se hranijo s travo, saj prav te omogo?ajo smiselno in trajnostno rabo travinja, ki predstavlja pretežni delež slovenskih kmetijskih zemljiš?. Izražena je bila tudi velika zaskrbljenost zaradi upadanja števila krav in zmanjševanja števila kmetijskih gospodarstev, ki se ukvarjajo z mle?no prirejo. Opozorjeno je bilo, da je po opustitvi mle?ne proizvodnje na kmetiji takšno dejavnost prakti?no nemogo?e ponovno vzpostaviti, zato mora država razmere v mle?nem sektorju obravnavati bistveno resneje in pravo?asno ukrepati.

Komisija je poudarila, da je treba oblikovati ukrepe za vzpostavitev uravnoteženih in ekonomsko vzdržnih razmerij v verigi preskrbe s hrano. Zaradi spremenjenih prehranskih navad potrošnikov je treba ve? pozornosti nameniti prilagajanju mle?nega sektorja novim razmeram na trgu, tudi s spodbujanjem ustreznih naložb v predelavo, dopolnilne dejavnosti ter proizvode z višjo dodano vrednostjo. Ob tem je nujno okrepiti ozaveš?anje in izobraževanje potrošnikov o pomenu lokalno pridelane hrane, ne le z vidika podpore doma?emu kmetijstvu, temve? tudi z vidika kakovosti, zdravja, okolja in prehranske varnosti. Opozorjeno je bilo tudi na pomen zmanjševanja zavržkov hrane ter bolj odgovornega odnosa do prehrane in prehranske samooskrbe.

Komisija meni, da mora država v razmerah, ko gre za vprašanje prehranske varnosti, ohranjanja doma?e proizvodnje in stabilnosti verige preskrbe s hrano, odigrati aktivnejšo vlogo. Potrebni so ve?je spremljanje razmer, pravo?asni odzivi, u?inkovitejši nadzorni mehanizmi ter usmerjanje politik tako, da se zaš?iti doma?a prireja mleka in prepre?i nadaljnje pove?evanje uvozne odvisnosti.

